

Digitally signed by
Technical Scientific Library,
TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity of
this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**ISTORIA ARTELOR PLASTICE
EVUL MEDIU**

Suport de curs

**Chişinău
2023**

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI
FACULTATEA URBANISM ȘI ARHITECTURĂ
DEPARTAMENTUL URBANISM ȘI DESIGN URBAN

ISTORIA ARTELOR PLASTICE
EVUL MEDIU

Suport de curs

Chișinău
Editura „Tehnica-UTM”
2023

CZU [72+73/76](4)"653"(075.8)

P 70

Lucrarea a fost discutată și aprobată pentru editare la ședința Consiliului Facultății Urbanism și Arhitectură, proces-verbal nr.4 din 22.12.2022.

Suportul de curs include conținutul tematic pentru obținerea cunoștințelor fundamentale în cadrul celei de-a doua părți a cursului *Istoria artei și arhitecturii I*, conform curriculei disciplinei ediția 2021.

Materialul didactic are drept scop familiarizarea studenților cu procesul evolutiv al istoriei artelor plastice din perioada medievală prin prezentarea informației istorice, teoretice și științifice cu suportul vizual al celor mai semnificative monumente artistice în domeniu.

Suportul de curs *Istoria artelor plastice. Evul Mediu* este destinat studenților, Programul de studii 0212.2 *Design interior*, Ciclu I universitar, învățământ cu frecvență, Facultatea Urbanism și Arhitectură, UTM.

Autor: lect. univ., dr. Liliana Platon

Redactor responsabil: dr. hab. Liliana Condraticova

Recenzent: conf. univ., dr. Tatiana Buimistru

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN RM

Platon, Liliana.

Istoria artelor plastice: Evul Mediu: Suport de curs / Liliana Platon; redactor responsabil: Liliana Condraticova; Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Urbanism și Arhitectură, Departamentul Urbanism și Design Urban.

– Chișinău: Tehnica-UTM, 2023. – 76 p.: fig.

Aut. indicat pe vs. f. de tit. – Bibliogr.: p. 76 (19 tit.). – 50 ex.

ISBN 978-9975-45-887-0.

Redactor: E. Balan

Bun de tipar 12.01.23

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar RISO.

Comanda nr. 05

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 168. UTM

MD-2045, Chișinău, str. Studenților, 9/9. Editura "Tehnica-UTM"

ISBN 978-9975-45-887-0

© UTM, 2023

CUPRINS

INTRODUCERE	4
I. ARTA BIZANTINĂ	5
I.1. Artă paleocreștină în cadrul Imperiului roman în secolele I-III. Iconografia.....	6
I.2. Începuturile artei bizantine (secolele IV și V).....	7
I.3. Epoca lui Justinian. „Secolul de aur”	11
I.4. Artă bizantină în secolele VII-IX. Perioada iconoclastă.....	15
I.5. Dinastiile macedonenilor și comnenilor. Secolele IX-XII (arta ambianței bizantine).....	16
I.6. Artă bizantină în secolele XIII-XV.....	18
II. ARTA ROMANICĂ ÎN EUROPA CENTRALĂ ȘI APUSEANĂ (SECOLELE VII-IX)	21
II.1. Artă în Franța. Secolele VII-IX. Renașterea carolingiană	21
II.2. Stilul romanic în Franța.....	23
II.3. Stilul romanic în afara Franței.....	29
II.4. Arhitectura romanică în România	30
III. ARTA GOTICĂ	32
III.1. Aspecte ale stilului gotic	32
III.2. Stilul gotic în Franța.....	35
III.3. Artă gotică în Germania.....	42
III.4. Artă gotică în Anglia.....	45
III.5. Artă gotică în Italia	46
III.6. Artă gotică în România	49
IV. PRERENAȘTEREA ÎN ARTA ITALIEI. DUECENTO ȘI TRECENTO	53
IV.1. Regiunea orașelor Pisa, Lucca, Pistoia	53
IV.2. Regiunea orașului Siena.....	60
IV.3. Regiunea orașului Florența	66
BIBLIOGRAFIE.....	76

INTRODUCERE

Istoria artei și arhitecturii, în general, este disciplina care cercetează evoluția și dezvoltarea manifestărilor artistice ale celor mai importante genuri ale artelor plastice: arhitectura, sculptura, pictura și artele decorative. Prin intermediul disciplinei *Istoria artelor* se poate urmări evoluția cultural-artistică a celor mai reprezentative culturi și popoare, care au influențat și format valorile artistice pe parcursul evoluției socioculturale.

Studiul *Istoriei artelor* este necesar la formarea profesională a specialiștilor în domeniile arhitectură, design și arte plastice. Disciplina este oportună pentru înțelegerea evoluției manifestărilor creativ-artistice pe parcursul istoric al civilizației; cunoașterea principiilor de elaborare a operelor de artă; recunoașterea modelelor și autorilor fiecărui timp și spațiu istoric; percepția și deducția valorilor artistice; cunoașterea noțiunilor fundamentale de limbaj plastic; capacitatea de analiză și sinteză a artelor; formarea gusturilor estetice; lărgirea orizonturilor de înțelegere a stilurilor și tendințelor artistice.

Partea a doua a materialului didactic la disciplina *Istoria artelor și arhitecturii I* continuă cu dezvăluirea artelor în perioada medievală. Manifestările artistice ale Evului Mediu datează de la începutul erei noastre până în secolul al XIII-lea, incluzând evoluția artelor: bizantină, romanică, gotică și prerenăștere.

Această perioadă este o etapă evolutivă distinctă în istoria artelor plastice, care se remarcă prin manifestări stilistice de importanță internațională. Acestea influențează profund artele plastice din întregul continent european și dăinuiesc în artele lor o perioadă îndelungată sau chiar până în prezent. Perioada medievală este fila din istoria artelor la care ulterior se reîntorc frecvent toate genurile artei pentru o redefinire a directivelor artistice, marcând stiluri și culturi artistice originale.

BIBLIOGRAFIE

1. Arnheim Rudolf. *Arta și percepția vizuală*. București: Editura Meridiane, 1979.
2. Arnheim Rudolf. *Forța centrului vizual*. București: Editura Meridiane, 1995.
3. Botez-Crainic A. *Istoria artelor plastice*. Vol. I. București: Editura didactică și plastică, 1997.
4. Corrado Maltese. *Ghid pentru studiul istoriei artei*. București: Editura Meridiane, 1979.
5. Cornea Andrei. *Scriere și oralitate in cultura antică*. București: Editura Meridiane, 1989.
6. Chatelet A., Groslier B-P. *Istoria artei*. București: Univers enciclopedic/Larousse, 2006.
7. Dene V. *Dicționar de artă. Forme, tehnici, stiluri artistice*. București: Meridiane, 1995.
8. Florea V., Szekeley Gh. *Mică enciclopedie de artă universală*. București: Litera Internațional, 2005.
9. Gombrich E.H. *Istoria artei*. București: Pro Editură și Tipografie, 2007.
10. Elke Linda Buchholz, Gerhard Buhler, Karoline Hille, Susanne Kappelé ș.a. *Arta: istoria vizuală a artelor plastice*. București: Litera Internațional, 2008.
11. Evseev Ivan. *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*. Timisoara: Editura Amarcord, 1999.
12. Nicolau-Golfin M. *Istoria artei*. București: Editura didactică și pedagogică, 1972.
13. Paz Garsia, Ponce De Leon. *Istoria picturii*. București: Teora, 2009.
14. Susala I., Barbulescu O. *Dicționar de artă. Termeni de atelier*. Bucuresti: Sigma, 1993.
15. Tafrali O. *Manual de istoria artelor*. Vol. II. București: Cartea românească, 1927.
16. Theodorescu Răzvan. *Bizanț, Balcani, Occident*. București: Editura Academiei, 1974.
17. Кантор А. и др. *Искусство стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия*. Москва: Советская энциклопедия, 1971.
18. Гнедич П. *Всеобщая история искусств*. Москва: Эксмо, 2009.
19. Christoph Wetzel. *Historire de la peinture*. Paris: Belfond, 1990.-588 p.